

YLEISÖLTÄ

13.3.2024 20.00

Terveydenhuollon pelastaminen vaatii mukaan kaikki toimijat

Toimittaja Raisa Korkki (Ilkka-Pohjalainen 8.3.) arvosteli voimakkaasti yksityislääkäritoimintaa ja Kela-korvausjärjestelmää, pitäen toimintaa luonteeltaan sattumanvaraisena ja sen hyötyjä vähäisinä.

Terveydenhuollon sektorien vastakkainasettelu on tarpeetonta. Ne ovat aina toimineet rinnakkain tarjoten potilaille mahdollisuuksia valita.

Kela-korvatut yksityislääkärikäynnit ovat yhteiskunnalle erittäin edullisia verrattuna julkisen järjestelmän moninkertaisiin kustannuksiin. Ne keventävät sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon työkuormaa. Palvelusetelit eivät ole riittävä korvaaja.

Vaihtoehto on vakuutusperustaisen järjestelmän vahvistuminen entisestään ja väestön jakautuminen yhä syvemmin terveyspalveluiden käytössä.

Korkin mukaan potilailla olisi vaikeuksia hakeutua oikean asiantuntijan luokse. Käytännön työstä tiedämme, että he osaavat erittäin hyvin hakeutua oikealle erikoisalalle, jolloin diagnostiikka ja hoito lähtevät käyntiin heti.

Lääkäriä sitovat samat hoitoperiaatteet ja vastuu riippumatta siitä, millä sektorilla hän toimii.

Yksityislääkäreistä valtaosa on sivutoimisia erikoislääkäreitä. Toiminta on pienimuotoista, mutta se monipuolistaa työnkuvaa. Tämä perinteinen malli ei vähennä julkisen sektorin lääkäriresursseja.

Julkinen terveydenhuolto on kuitenkin ajettu kriisiin jättämällä sen hyvin ilmeiset ongelmat korjaamatta. Vakanssit eivät vastaa vaadittua työ määrää ja tärkeää

tukihenkilöstöä on vähennetty. Tämä ajaa lääkäreitä yhä enemmän pois paitsi perusterveydenhuollosta, nyt myös erikoissairaanhoidosta. Laiminlyönnein on luotu tilanne, jossa työvoimaa joudutaan ostamaan korkein kustannuksin.

Julkisella sektorilla käytössä olevalla hoidon tarpeen arviolla on paikkansa, mutta se voi myös vakavasti hidastaa hoitoon pääsyä.

Sen sijaan potilas-lääkärisuhteeseen perustuvasta hoidon jatkuvuusmallista on vankka tieteellinen näyttö. Kokemukset siitä ovat hyviä. Jonot sulavat, lähetteet erikoissairaanhoidon vähenevät, kustannukset laskevat ja henkilöstön tyytyväisyys paranee.

Hoidon jatkuvuutta voidaan mitata Continuity of Care -indeksillä. Julkisessa perusterveydenhuollossa indeksi on viime vuosina kuitenkin heikentynyt. Yksityisillä yleislääkäreillä se on hiukan parempi. Yksityisillä erikoislääkäreillä se on erittäin hyvä ja hammaslääkäreillä vieläkin parempi. Monet yksityiset erikoislääkärit hoitavatkin potilaitaan vuosia, jopa vuosikymmeniä. Yksityislääkärien työ ei siis ole sattumanvaraista hakuammuntaa.

On selvää, että tarvitsemme hyvin toimivan julkisen terveydenhuollon. Se vastaa päivystyksestä ja vaativimmasta hoidosta ja on välttämätön lääketieteen opetukselle. Erikoislääkärikoulutuksessa sen rooli on aivan keskeinen, sillä erikoislääkärit toimivat lähikouluttajina. Järjestelmä ei saa murentua, sillä se ratkaisee tulevaisuuden terveydenhuollon tason ja kantokyvyn. Yksityissektorin toiminta on täydentävä vaihtoehto, ja monille potilaille erittäin tärkeä hoitokanava. Sektorien sujuva yhteistyö on kaikkien etu.

Auli Juntumaa

lääketieteen tohtori, naistentautien ja synnytysten erikoislääkäri

Suomen Erikoislääkäriyhdistyksen puheenjohtaja

Tampere

Marko Määttä

dosentti, silmätautien erikoislääkäri

Espoo